

Beleidsplan Protestantse gemeente Koudum

2020 – 2025

Samen Kerk, dicht bij het water

Leeswijzer:

De opzet van ons beleidsplan is dit keer wat meer thematisch. U kunt hierin proeven in welke richting de gesprekken en plannen gaan. Het kan u zo ook een kans geven om (weer) eens kennis te maken met onze kerkgemeenschap.

In de tekst vindt u soms de aanduiding [Fjoer](#). Dat is een verwijzing naar het rapport van de Werkgroep Fjoer 'In vertrouwen verder' uit 2018, dat verslag doet van gemeentegesprekken en afsluit met aanbevelingen.

Dat de Protestantse Gemeente Koudum leeft vanuit 'Samen Kerk dicht bij het water' is vertaald in vijf invalshoeken, die hiernaast vermeld staan. Het beleidsplan is vastgesteld in de kerkenraadsvergadering van 11 februari 2020 en zal jaarlijks verder worden vertaald voor concrete situaties en plannen. Dankbaar voor de kansen die we krijgen om gemeente te zijn ronden we af met een hartelijke uitnodiging: Weet je welkom om er deel van te zijn!

Invalshoeken:

[Dicht bij het water](#)
geroepen aan de kust

[Dicht bij het water](#)
in gesprek bij de Bron

[Dicht bij het water](#)
onderweg naar de overzij

[Dicht bij het water](#)
'ik heb geen mens'

[Dicht bij het water](#)
is er toch een weg

Dicht bij het water 1. geroepen aan de kust

De Protestantse gemeente te Koudum is op veel manieren te beschrijven. Hier kiezen we voor de invalshoek van een leven dicht bij het water. Dat vertelt van waar we ons bevinden, in een schitterend deel van Friesland, dicht bij de meren en vaarten. Dat is geen bijkomstigheid, maar het kleurt ons leven en samenleven. Zo kan het ook vertellen van ons leven met geloof.

In de Bijbel wordt verteld hoe Jezus zijn leerlingen riep om hem te volgen (*onder meer te lezen in Marcus 1: 16, 17*). Dat gebeurde dicht bij het water, het gebied waar de vaste grond onder de voeten grenst aan het water dat geen houvast geeft. Als geloofsgemeenschap leven we in dat grensgebied, als tussen geloof, twijfel en 'wat iedereen vindt'. Nog steeds worden mensen in dit grensgebied geroepen om leerling en navolger te zijn, in liefdevolle verbondenheid met God en mensen.

beleid:

- 1.1. Ons leven als kerkgemeenschap begint het bij de verwondering, de vreugde over hoe God mensen uitnodigt. We willen er oog voor hebben dat dit zichtbaar is of wordt in hoe we gemeente zijn. Genieten van Gods trouw zal toch merkbaar zijn... Zo kijken we ook met extra aandacht naar elkaars talenten ^[Fjoer]. Niemand kan gemist worden in zijn of haar eigenheid en bijdrage. Zo zoeken we ook naar momenten van ontmoeting ^[Fjoer], om elkaar te (leren) kennen en samen op te trekken. Dat wordt zichtbaar in ons programma-aanbod.
- 1.2. In het jaarlijkse programma-aanbod dat de kerkgemeenschap uitbrengt kun je de mogelijkheden herkennen om aandacht te geven aan je weg in geloof ^[Fjoer]. Het voortgaande proces om leerling en navolger te zijn. Daarbij wordt ook oog gehouden voor wat in de samenleving gaande is en zijn bij alle activiteiten ook mensen van buiten de kerk hartelijk welkom ^[Fjoer]. Het Aanbod presenteren we in een opvallende en aansprekende vormgeving, waarbij niet alleen activiteiten 'voor het hoofd' zijn opgenomen, maar ook 'voor hart en handen'. Aandacht voor de natuur en voor duurzaam leven kan niet ontbreken.
- 1.3. Leven 'dicht bij het water' geldt voor alle leeftijdsgroepen. We willen voorkomen dat we onbedoeld uitstralen dat kerk bijvoorbeeld minder iets voor jongeren is. In het jeugdbeleid willen we zichtbaar maken dat er vanaf de heel jonge leeftijd tot en met volwassenheid steeds kansen zijn om zowel op eigen niveau bij te dragen en mee te doen als om verder te groeien. Concreet gesproken: 'geen gat laten vallen' in de opeenvolgende leeftijdsgroepen. In het jeugdbeleid gaat het om het bouwen aan relaties ^[Fjoer]. Tussen jongeren onderling, maar ook tussen jonge mensen en andere leeftijdsgroepen. We bieden jaarlijks verschillende kansen voor dergelijke ontmoeting en samenwerking. We zetten elkaar minder apart (bijvoorbeeld via 'jeugddiensten' of 'ouderendiensten'), maar mikken bij speciale kerkdiensten eerder op gezamenlijke voorbereiding ^[Fjoer] en ruimte voor eigen accenten. Bij het bouwen aan relaties gaat het vanuit de kerk ook om de communicatie met en steun voor ouders.
- 1.4. Je geroepen weten is een kant van ons menszijn die aandacht verdient, hij blijft gemakkelijk buiten beeld in wat de samenleving voorleeft. We doen dat door

binnen de gemeente (in kerkblad, diensten, bezinningsmomenten) onder woorden te brengen hoe betekenisvol het is om gedoopt te zijn, je kind te laten dopen, te leven uit een persoonlijke keuze (belijdenis). Om te weten dat je binnen de kerk geroepen wordt om de kerk te steunen als ambtsdrager, daarnaast om te ervaren hoe je in je bijdrage aan de samenleving je geroepen mag weten om van betekenis te zijn.

Ook in de vorm van onze ambtsdragerverkiezing willen we het besef voeden dat je geroepen wordt en zo vertrouwen ontvangt.

- 1.5. We leven aan deze kust: Hier voelen we ons geroepen om oog te hebben voor wat er gaande is. Gaande in het dorp, bij organisaties voor het welzijn, de mensen met wie we een dorpsgemeenschap vormen. Zo raakt ons kerkzijn ook aan de Friese taal, de cultuur en geschiedenis.
- 1.6. We kiezen voor een heldere communicatie, afgestemd op diverse gesprekspartners of mogelijk geïnteresseerden ^[Fjoer]. Onze media zijn divers (Kerknieuws, Ons Kerkblad, Programma-Aanbodkrant, de website, de mededelingenkastjes, informatietafel in de kerk, persberichten, posters en gemeentegids) en dat vraagt om daarop afgestemde inhoud en evaluatie of het werkt.

Dicht bij het water 2. in gesprek bij de Bron

De Bijbel kent veel gesprekken bij een bron of waterput. Zo heeft Jezus een bijzondere ontmoeting met een Samaritaanse vrouw (*hierover is te lezen in Johannes 4*). Een gesprek waarin de vraag wat je nodig hebt om te leven herkenbaar klinkt. Het blijkt een gesprek waarin ze zich door Jezus begrepen weet. Er begint iets in haar te stromen. Ze leefde op afstand van zichzelf en anderen, maar nodigt na deze ontmoeting haar buurtgenoten uit om mee te gaan: 'Kom mee, er is iemand die alles van me weet'.

Als geloofsgemeenschap voeren we in dit spoor gesprekken over leven uit de Bron. De kerkdiensten geven voedsel aan dit soort gesprekken, die vaak vorm krijgen in het pastoraat.

beleid:

2.1. Pastoraat is in en voor onze gemeente belangrijk. Soms zijn uiteenlopende verwachtingen hierbij een belemmering. Meer nadruk op 'het gesprek' kan verhelderen dat het gaat om een ontmoeting in wederkerigheid: samen ben je gemeentelid. Pastoraat is geen eenzijdige 'service', maar een gezamenlijk betrokken zijn op leven met toekomst. Ook is pastoraat niet een zware taak waar slechts enkelen geschikt voor zijn ^[Fjoer], het is ons gezamenlijk toevertrouwd.

Het oefenen van het in gesprek zijn met en het vinden van persoonlijke woorden voor geloof en leven krijgt jaarlijks herkenbaar vorm.

2.2. Bij het oefenen van persoonlijke woorden voor geloof hoort ook het voeden en waarderen van persoonlijke spiritualiteit als christen. Elk mens heeft een eigen stijl rondom geloven en vertrouwen. Het is van waarde als de breedte en rijkdom van christelijke tradities beschikbaar blijft of komt. Daar willen we oog voor houden (in diensten, catechese, V&T, enz.). Dat kan bovendien bijdragen aan verbindingen met mensen om ons heen ^[Fjoer]. Een voorbeeld daarvan kan zijn dat we breder uitnodigen om de gestorvenen te gedenken (minder nadruk op alleen eigen gemeenteleden) of

ook in aandacht voor Wereldlichtjesdag (wanneer gestorven kinderen herdacht worden).

2.3. We investeren in de relevantie van onze kerkdiensten door te blijven bouwen aan een herkenbare en begrijpelijke liturgie. De elementen van de dienst zijn bruikbaar als bouwstenen voor de gemeente en voor de individuele bezoeker. De kracht van liederen ^[Fjoer] (gedeeld in samenzang, of aangereikt door een cantorij of koor) wordt versterkt door uitleg of verbinding rondom een lied. Bij het gebruik van beelden in de dienst is de beamer ondersteunend en zo min mogelijk sturend. Afbeeldingen kunnen in een dienst goede mogelijkheden bieden voor zover ze de verbeeldingskracht stimuleren en niet als ogenkauwgum (om iets 'op te leuken') . Het gezamenlijke voorbereiden van kerkdiensten is een regelmatig gebruikte vorm om de communicatie en beleving van de dienst te bevorderen. ^[Fjoer]

2.4. Het besef erbij te mogen horen is voor ieder mens belangrijk. We proberen dat ook uit te stralen en actief (luisterend) gericht te zijn op signalen dat mensen het gevoel hebben minder bij de kerkgemeenschap te kunnen horen. We zijn kerk omdat Jezus liet zien dat elk mens door God in liefde aanvaard wordt. Diakenen helpen ons daarbij ook in praktische zin attent te zijn, bijvoorbeeld voor wie met een beperking leeft.

2.5. Het betekenisvolle van de kerkdienst en het belang om erbij te mogen horen vertalen we ook in het nadenken over hoe de kinderen en jongeren aanwezig zijn in de dienst (bijvoorbeeld weer terugkeren na de bijeenkomst van de kinderkerk). Ook nodigen we jongeren uit om bijvoorbeeld als lector of collectant bij te dragen.

Dicht bij het water 3. onderweg naar de overzij

God leeft met de droom van dat deze wereld tot haar bestemming komt. Hij roept mensen om actief in die richting te leven, mee op weg te gaan. Dat klinkt onder meer door in Jezus' opdracht aan zijn leerlingen om alvast naar de overkant van het meer te varen en daar op hem te wachten (*hierover is te lezen in Marcus 6:45-48*). Zo leven we als kerkgemeenschap toe naar de bestemming van deze wereld. Naar hoe ieder mens tot zijn of haar recht komt. We vertrouwen erop dat Jezus daarbij voor ons bidt, ons aanmoedigt om niet op te geven.

beleid:

- 3.1 We bieden helderheid in onze communicatie (denk ook aan Verslag kerkenraad, folder Actie kerkbalans) over de richting van ons kerkzijn: waarom doen we de dingen die we doen. Een regelmatige oriëntatie op de roeping en doelen van Kerk en kerkgemeenschap kan onder meer het misverstand wegnemen dat kerk gaat over 'de boel op de(zelfde) rails houden'.
- 3.2 We geven als kerkgemeenschap herkenbaar gestalte aan hoopvol leven in ons vieren, delen en leren. Dat is ook uitgangspunt in ons beheren van gebouwen en omgaan met en op orde houden van financiële middelen.
- 3.3 Juist catechese kan bijdragen als een oefening in durven dromen. Ook zo bieden we elkaar kansen om christelijk geloof (opnieuw) te leren kennen. We stemmen met elkaar af om op catechese in een goede gestalte aan te bieden.
- 3.4 We weten ons deel van een eeuwenjonge wereldkerk. Door oog te hebben voor veelzijdige kerkgeschiedenis en achtergronden (ook plaatselijk) houden we een open en ruimere blik naar de toekomst. De letterlijke betekenis van traditie is overleveren,

doorgeven. Door informatie en achtergronden te delen (in diensten en kerkmedia) stimuleren we dit doorgeven en aanreiken omwille van een ruime horizon.

3.5 Gods droom dat deze wereld terecht komt, bevestigt ons en anderen om als partners te leven^[Fjoer]. We hebben elkaar nodig. Als dagelijks bestuur (van de kerkenraad) maken we werk van het onderhouden van onze externe relaties.

3.6 Via 'WaKoMo' hebben we een bijzondere relatie met de Protestantse gemeente Warns, Skarl, Laaxum en de Hervormde gemeente Molkwerum. In een open en voortgaand proces^[Fjoer] spreken we over de mogelijkheden om te kiezen voor nadere samenwerking of ondersteuning. Zo wordt ook helder waar we, in hartelijke verbondenheid, kiezen voor het zichtbaar houden van de eigenheid van elke gemeente.

Dicht bij het water 4. 'ik heb geen mens'

Dicht bij water dat je vitaal houdt, ontdek je ook je kwetsbaarheden en die van anderen. Verteld wordt hoe iemand al een half leven lang ziek was, maar niemand had om hem op tijd bij dat water te brengen (*hierover is te lezen in Johannes 5: 1 - 7*). Het Bijbelverhaal prikkelt ons om erover na te denken hoe wij een naaste zijn voor anderen. Hoe mogen anderen voor ons een naaste zijn? Hebben we oog voor waar die ander op hoopt?

beleid:

4.1 Bij het Avondmaal ervaren we hoe er voor ieder van ons plaats gemaakt is door Jezus. Diakenen, dienaars aan Tafel die het verder delen voordoen, hebben er oog voor dat ook vandaag 'voor ieder van ons een plaats aan de tafel' is (*zie en zing Gezang 388*). Diakenen handelen niet in plaats van de gemeente, maar zoveel mogelijk met de gemeente (in het aanvragen van voorbeden, voorstellen van collecten, uitnodigen om mee te werken aan verbetering van een situatie).

4.2 We kiezen voor ons diaconaat om jaarlijks te oriënteren op de plaatselijke en regionale situatie: Hoe bereikbaar zijn we voor wie slecht ter been is, rolstoelafhankelijk, andere beperkingen heeft? Wie komt tekort (om mee te doen) in meeleven, zinvol deel van het geheel kunnen zijn, middelen van bestaan, kansen om op adem te komen (denk aan diaconale vakanties)? Hoe staat het met het bestrijden van eenzaamheid; in welke initiatieven kunnen we als kerk participeren? In hoeverre speelt in ons dorp de problematiek rondom schulden, rondom alcohol- en andere verslavingen? Hoe kunnen we contact leggen met gevangenen en ex-gedetineerden? Is er voldoende ruimte, veiligheid, waardering voor lhtbi-ers? Is er een ruimhartige plek in ons midden voor vluchtelingen? De diaconie betreft de kerkenraad bij haar oriëntatie, zodat samen gekeken kan worden waar we als gemeenteleden kunnen bijdragen aan verbetering.

4.3 Als gemeentes van de Protestantse kerk in Nederland hebben we door gebundelde krachten de mogelijkheid om via *Kerk in Actie* kwalitatief goede en zorgvuldige relaties te onderhouden met 'de verre naasten'. Dit voorkomt een te incidentele betrokkenheid ('van de ene ramp naar de volgende misoogst') en ongelijkwaardige verhoudingen. Om deze mogelijkheden van KiA vitaal en beschikbaar te houden proberen we als gemeente zoveel mogelijk bij te dragen via *Kerk in Actie*.

4.4 In Friesland is het denken in 'mienskip' goed ontwikkeld. We ondersteunen dat als kerk en proberen daar actief aan bij te dragen^[Fjoer]. Zowel in tijden van ramspoed of verdriet als bij vreugdevolle gebeurtenissen. Een concreet voorbeeld is dat 'de

bloemen van de kerk' maandelijks aan een organisatie of mensen van buiten de kerk gegeven worden.

Dicht bij het water 5. is er toch een weg

Soms is water ook als een grens, die maakt dat je niet verder kunt. In Bijbelverhalen wordt beeldrijk verteld hoe het volk Israël, op weg naar een leven in vrijheid, niet verder kon bij de Schelfzee (*hierover is te lezen in Exodus 14*). Geen perspectief meer had, geen toekomst. Verteld wordt hoe God een weg gaf door het water heen. Toen het volk later bij de Jordaan stond en het beloofde land niet binnen leek te kunnen gaan, gaf God opnieuw een betekenisvolle weg door het water (*hierover is te lezen in Jozua 3*). Als kerkgemeenschap oefenen we ons in het vertrouwen dat God mensen perspectief geeft. Leef hoopvol, leef met vooruitzicht. Zo bemoedigen we elkaar en de samenleving om onderweg te blijven naar een leven in vrijheid. Zelfs als het gaat om de aardse levensgrens, zal God een weg door het doodswater heen geven. Op die weg is Jezus ons voorgaan.

beleid:

- 5.1 Als kerkgemeenschap weten we ons geroepen om ruimte en aandacht te vragen voor het perspectief dat God geeft. Niet om anderen ongevraagd op te dringen als algemene waarheid, maar om als een gekoesterd geheim, op het juiste moment, iets ervan te delen als een bemoediging, een uitnodiging om het te wagen met vertrouwen.
- 5.2 We bespreken de vragen die rondom het levenseinde naar voren kunnen komen. Daarbij nemen we ook mee wat we te bieden, te delen hebben vanuit kerk en geloofstraditie. In de samenleving klinkt steeds sterker de noodzaak om het sterven tot een hoogstpersoonlijke keuze te maken. Vanuit de kerk willen we onder de aandacht houden dat sterven ook deel is van je leven, van je leven met God, dat de weg naar je laatste adem ook een weg zonder benauwdheid kan zijn en dat je levenseinde niet alleen van jezelf is maar ook deel is van het leven van je naasten.
- 5.3 We proberen te delen van wat we met een eigen geluid en eigen talenten ^[Fjoer] te bieden hebben. Jaarlijks ontwikkelen we eigen boekjes, kaarten of andere herkenbare uitingen. Die bieden we aan via website en informatietafel in de kerk en bij Open Kerk. Een herkenbare gemeente is vaak ook een goed bereikbare gemeente. We denken hierbij ook aan de communicatie met toeristen, de grote groep mensen die hun hart komt ophalen dicht bij het water.

